

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

1. Imię i nazwisko autora rozprawy: Klaudia Szymańska-Rutkowska
2. Tytuł rozprawy doktorskiej:

Plan restrukturyzacyjny (Scheme of Arrangement) jako eksterytorialne narzędzie restrukturyzacji dłużnika

3. Imię i nazwisko opiekuna naukowego: Prof. UW dr hab. Katarzyna Bilewska
4. Streszczenie:

Przedmiotem rozprawy jest instytucja prawa angielskiego „Scheme of Arrangement” (przyjęte polskie określenie – Plan oraz Plan Restrukturyzacyjny), będąca narzędziem restrukturyzacyjnym regulowanym przez prawo angielskie, z którego mogą skorzystać także polskie spółki oraz nie znajdującym odpowiednika w polskim porządku prawnym. Plan Restrukturyzacyjny (*Scheme of Arrangement*) jest instytucją prawa angielskiego uregulowaną w części 26. Angielskiego Prawa Spółek (Companies Act) z 2006 r., dotyczącej restrukturyzacji wierzytelności i zobowiązań spółek.

Jest to instrument pozwalający spółce na zawarcie porozumienia ze współnikami lub wierzycielami (lub jakąkolwiek ich klasą), który, poparty przez wymaganą większość współników lub wierzycieli oraz zatwierdzony przez sąd, będzie wiążący wobec wszystkich współników lub wierzycieli, bez względu na to, czy głosowali oni „za czy przeciw” Planowi. Postępowanie w sprawie przyjęcia Planu Restrukturyzacyjnego odbywa się pod częściowym nadzorem sądu.

Instytucja ta może znaleźć zastosowanie zarówno wobec wypłacalnych jak i niewypłacalnych spółek zorganizowanych zgodnie z prawem angielskim jak też w stosunku do spółek zagranicznych, jeżeli zostaną wykazane określone kryteria, w tym, m.in. zostanie wykazany tzw. konieczny łącznik (*sufficient connection*), co przyniosło ogromną popularność tej instytucji w szczególności w zakresie podejmowania działań naprawczych wobec spółek dotkniętych trudną sytuacją finansową.

W praktyce instytucja ta służy różnym celom restrukturyzacyjnym. Plan Restrukturyzacyjny okazał się jako korzystne narzędzie wybierane przez podmioty zaangażowane w złożone restrukturyzacje finansowe, w szczególności w przypadku braku możliwego do wdrożenia porozumienia. Plan Restrukturyzacyjny może być użyty jako środek restrukturyzacji niewypłacalnych podmiotów, na przykład za pomocą zamiany długu na kapitał własny lub za pomocą szerokiej gamy innych strategii redukcji długu, włączając odroczenie zapłaty wierzytelności, częściowe umorzenie wierzytelności, podporządkowanie, zwolnienie lub zmianę zabezpieczeń, zawieszenie egzekucji oraz dostosowanie zobowiązań finansowych w dokumentach finansowania. W skomplikowanych restrukturyzacjach stosowanym rozwiązaniem jest także zamiana wierzytelności na różnego rodzaju prawa, w tym rzeczowe, wobec nowo zawiązywanej w ramach Planu spółki, jak też udzielenie nowego finansowania.

W pracy posłużono się autorskim polskim tłumaczeniem angielskiego terminu „Scheme of Arrangement” jako Planu Restrukturyzacyjnego (używane zamiennie z terminem Plan) ze względu na jego szeroko pojętą funkcję restrukturyzacyjną oraz chęć odróżnienia Planu od instrumentów przewidzianych prawem polskim, tj. w ramach postępowań upadłościowych i naprawczych, jak też postępowań restrukturyzacyjnych regulowanych przez Prawo restrukturyzacyjne, które to postępowania koncentrują się wokół zatwierdzenia układu.

Celem rozprawy jest określenie charakteru prawnego Planu oraz podstawy prawnej, na podstawie której może nastąpić uznanie Planu w Polsce. Rozprawa ma stanowić kompleksowe omówienie tej problematyki, możliwych zastosowań oraz opisu procedury przyjęcia Planu Restrukturyzacyjnego wraz z przedstawieniem wad i zalet skorzystania z tego narzędzia.

W pracy przedstawione zostały warunki, które muszą zostać spełnione, aby dany podmiot zagraniczny (w tym spółki utworzone zgodnie z prawem polskim) mógł poddać się procedurze mającej na celu przyjęcie Planu Restrukturyzacyjnego, przede wszystkim analiza prawna pojęcia „koniecznego łącznika” (*sufficient connection*).

Praca ma na celu wskazanie, w jakich sytuacjach Plan Restrukturyzacyjny może mieć zastosowanie dla polskich podmiotów oraz opracowanie w zakresie podstawy prawnej uznania Planu Restrukturyzacyjnego oraz jego skutków prawnych w Polsce.

Rozprawa przedstawia argumenty uzasadniające uznanie Planu Restrukturyzacyjnego za orzeczenie w rozumieniu Rozporządzenia 1215/2012. Praca analizuje także możliwość uznania

Planu Restrukturyzacyjnego na mocy Europejskiego Rozporządzenia Upadłościowego, polskiego prawa upadłościowego, polskiego Kodeksu Postępowania Cywilnego, jak również Rozporządzenia Rzym I, polskiego prawa prywatnego międzynarodowego oraz ustawy modelowej o transgranicznej upadłości (The UNCITRAL Model law on Cross Border Insolvency).

Rozprawa dokonuje także analizy porównawczej Planu Restrukturyzacyjnego z dostępnymi w polskim porządku prawnym instrumentami prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego, a w szczególności z postępowaniem o zatwierdzenie układu oraz instytucją układu częściowego.

Rozprawa omawia możliwe zastosowania Planu, również poprzez odesłanie do znanych polskiemu porządkowi prawnemu historycznych oraz obowiązujących narzędzi restrukturyzacyjnych.

Rozprawa dokonuje analizy prawnej sytuacji, w której podmiot przenosi COMI (podstawowy ośrodek działalności) pod kątem zjawiska tzw. *forum shopping*, polegającego na przeniesieniu aktywów lub postępowania sądowego z jednego państwa do innego prowadzące do uzyskania korzystniejszej sytuacji prawnej.